

4. Горєв В. О. Свобода договору як загальна засада цивільного законодавства України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / В. О. Горєв. – К., 2007. – 20 с.

5. Діковська І. А. Принципи правового регулювання міжнародних приватних договірних зобов'язань: теоретичні та практичні аспекти: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / І. А. Діковська. – К., 2014. – 34 с.

6. Майданик Н. І. Поняття та природа переддоговірних відносин / Н. І. Майданик // У кн.: Аномалії в цивільному праві України: навч.-практ. посібник / відп. ред. Р. А. Майданик. – К.: Юстиніан, 2007. – 912 с.; Павленко Д. Недобросовісне ведення переговорів і переддоговірна відповідальність у зобов'язальному праві / Д. Павленко // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 10 (130). – С. 20 – 23.

7. Мережко А. А. Договір в частном праві / А. А. Мережко. – К.: Юстиніан, 2003. – 176 с.

8. Шмиттгофф К. Экспорт: право и практика международной торговли / К. Шмиттгофф. – М.: «Юр. лит.», 1993. – 511 с.

УДК 347.78 (045)

Філик Н. В., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕРНЕТ-САЙТУ ЯК ОБ'ЄКТУ АВТОРСЬКО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ

Очевидно, з точки зору суспільної користі, чим більше в мережі Інтернет публікується літературних і музичних творів, фільмів, програмного забезпечення та баз даних, тим краще, оскільки технології і сервіси мережі Інтернет дають можливість оперативно і з мінімальними економічними витратами надати певний об'єкт для ознайомлення якомога більшої кількості користувачів, що без сумніву сприяє культурному, науковому та іншим видам особистісного розвитку особи. Мережа Інтернет вплинула не лише на традиційне функціонування об'єктів авторського права у повсякденному житті суспільства. Під впливом інформаційних технологій Інтернет отримав усі підстави стати окремим об'єктом авторського права. Багато підприємств, установ, організацій сьогодні мають власні веб-сторінки у мережі Інтернет, або у вигляді розгалужених сайтів, або, принаймні, сайтів-візитівок, що є свідченням постійного інтересу до предмету нашого дослідження.

Вперше визначення Інтернет-сайту (веб-сайта) в Україні було закріплене в спільному наказі Державного комітету інформаційної політики телебачення і радіомовлення України та Державного комітету зв'язку та

інформатизації України «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» від 25 листопада 2002 року № 327/225, в якому зазначалось, що «веб-сайтом є сукупність програмних та апаратних засобів з унікальною адресою у мережі Інтернет разом з інформаційними ресурсами, що перебувають у розпорядженні певного суб'єкта і забезпечують доступ юридичних та фізичних осіб до цих інформаційних ресурсів та інші інформаційні послуги через мережу Інтернет» [2].

Проте слід зазначити, що за відсутності дефініції, сама категорія використовувалась і до опублікування вищезазначеного наказу. Так, перша офіційна згадка веб-сайту, як категорії вживаної на державному рівні в офіційному діловодстві датується травнем 2001 року, коли згідно з розпорядженням Голови Верховної Ради України було розпочато процес створення веб-сайту Верховної Ради України.

В наукових колах України проблематика Інтернет-сайту почала підніматись у перших роках ХХІ сторіччя. Так, М. В. Гура запропонував власне визначення Інтернет-сайту, «як відокремленого, логічно завершеного елемента мережі Інтернет, створеного на основі технології гіперпосилань, який розташований на сервері (host), має унікальну адресу (url), за якою до нього може отримати доступ будь-який користувач мережі Інтернет, та у своїй основі містить Інтернет-сторінки, які мають графічний вигляд та можуть бути переглянуті за допомогою спеціальних комп'ютерних програм (браузерів)» [3, с. 34].

На противагу такому визначенню можна навести формулювання Інтернет-сайту, запропоноване російським науковцем В. Б. Наумовим, за яким сайт являє собою системно впорядковану сукупність веб-сторінок, що об'єднані гіперпосиланнями, при цьому кожна веб-сторінка сайту має свою унікальну адресу в мережі Інтернет і є своєрідною програмою, написаною за допомогою команд мови HTML, що покликана керувати відображенням сторінки при доступі до неї користувача [4, с. 201].

Так, російський дослідник Ю. Кобелев висловлює думку, за якою кожен веб-сайт, являючи собою певну систему об'єктів авторського права, має ознаки, за якими його можна відрізнити від інших веб-сайтів мережі Інтернет. Проте об'єкти авторського права, з яких він складається, самі по собі є творами у юридичному розумінні, а отже визнавати його цілісним об'єктом авторського права не варто з огляду на необхідність дотримання авторських прав осіб, твори яких спричиняють оригінальність кожного окремо взятого Інтернет-сайту [5, с. 66].

Деякі дослідники виступають з підтримкою тези про самостійність Інтернет-сайту як об'єкта авторського права. Так, О. Моїсеєва наполягає на невичерпності переліку об'єктів авторського права, передбачених російським законодавцем, що дозволяє відносити до таких об'єктів не лише твори, прямо передбачені законодавцем [6, с. 72]. Дану думку можна застосувати і до українських правових реалій, оскільки вітчизняний законодавець теж передбачив так звані «інші твори», як групу об'єктів авторського права, що можуть з'явитися в обігу після формування авторсько-правового законодавства, а Інтернет-сайт ідеально підходить на роль саме такого «іншого твору».

Аргументом до обґрунтування Інтернет-сайту як окремого об'єкта авторського права можна назвати і визначення, запропоноване С. І. Семілетовим, відповідно до якого «веб-сайтом є набір електронних документів у вигляді програмних файлів, розташованих систематично і розміщених за певною доменною адресою на конкретно-визначеному хост-сервері вузла Інтернету, відображення яких за допомогою електронної програми-браузера на екрані дисплея користувача представляє собою закінчений авторський аудіовізуальний твір, що складається з однієї або декількох сторінок, і який доступний будь-якому користувачеві мережі Інтернет за усталеним посиланням» [7, с. 54]. Подібний аналіз наукових підходів дає можливість зробити наступні висновки, що жоден з дослідників прямо не вказує на приналежність інтернет-сайту до об'єктів авторського права, проте, і не заперечує такої належності, що дає можливість робити висновок, що науковий аналіз по даному об'єкту буде продовжуватись і розвиватись. Українське законодавство, так само як і законодавство багатьох інших європейських країн, не виділяє інтернет-сайт як окремий об'єкт авторського права, що формально дозволяє науковцям висловлювати різні, іноді навіть діаметрально полярні точки зору з даного приводу.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: Наказ Державного комітету інформаційної політики телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1021-02>.
3. Гура М. В. Право інтелектуальної власності в Інтернеті. Правова охорона Інтернет-сайту в Україні / М. В. Гура // Український юрист. – 2004. – № 10(22). – С. 34-35.

4. Наумов В. Б. Право и Интернет: очерки теории и практики / В. Б. Наумов. – М.: Книжный дом «Университет», 2002. – 432 с.

5. Кобелев Ю. Авторское право и Интернет / Ю. Кобелев // Сборник материалов Всероссийской конференции «Право и Интернет: теория и практика». – М.: Российская академия государственной службы при правительстве РФ. – 2000. – С. 65-67.

6. Моисеева О. Применение авторского законодательства и законодательства о смежных правах при создании и использовании web-сайта в сети Интернет / О. Моисеева // Сборник материалов Всероссийской конференции «Право и Интернет: теория и практика». – М.: Российская академия государственной службы при правительстве РФ, 2000. – С. 71-73.

7. Семилетов С. И. Проблемы охраны авторских прав в российском секторе Интернета / С. И. Семилетов // Проблемы информатизации. – М., 2000. – № 3. – С. 52-59.

УДК 347.965.42:339(043.2)

Ходаковський Ю. В., адвокат,
м. Суми, Україна

СТАН ЛЕГАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОСИН ТОРГОВЕЛЬНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА: ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Тенденції сучасного розвитку національної економіки впливають на якість забезпечення цивільних відносин. Зокрема, це стосується відносин торговельного посередництва.

У юридичній літературі приділено увагу як окремим посередницьким договорам [1], так і комплексним проблемам регулювання посередницьких відносин у галузі цивільного [2] і господарського права [3]. Однак проблемні питання цивільно-правового забезпечення посередницьких відносини у галузі торгівлі чомусь не привернули належної уваги з боку науковців. Тож, метою цієї роботи є дослідження стану чинного цивільного законодавства, яке регулює відносини торговельного посередництва.

Аналіз сучасного цивільного законодавства свідчить про те, що посередницькі відносини у різних галузях суспільного життя, зокрема у галузі страхування, туризму, обігу цінних паперів тощо, здебільшого регулюються за допомогою правових норм ЦК України, якими урегульовано договори доручення і комісії, та норм ГК України, які регулюють агентські відносини (відносини комерційного посередництва).

Торговельна діяльність взагалі не регулюється окремим нормативно-правовим актом, тому посередницькі відносини у цій сфері не є